در روزهای پس از بروز یک حادثه، کودکان به حمایت و مراقبت بیشتری نیاز دارند. ممکن است خیلی بترسند و فشار زیادی به آنها وارد شده باشد.

شاعر عاشق سعدی

۲۱۶سال پیش در ۲۵ می ۱۸۸۲ میلادی، رالف والدو امرسون، فیلسوف و نویسنده شهیر آمریکایی در بوستون ماساچوست به دنیا آمد. امرسون را نخستین ادیب آمریکایی دانسته‌اند که با ادبیات ایران آشنا شده و آن را به شکلی پیگیری کرد. او با سعدی و حافظ آشنایی داشت، اما سعدی را بیشتر می‌ستود به نحوی که آثار او را با انجیل متی مقایسه می‌کرد. امرسون یکی از نخستین کسانی بود که استعداد ادبی والت ویتمن شاعر شهیر آمریکایی را کشف و بعد از مطالعه دفتر شعر «برگ‌های علف» از او، شهرت جهانی ویتمن را به درستی پیش‌بینی کرد. امرسون خود نیز دستی در شعر داشت و اشعارش اغلب رنگ و بویی عارفانه دارد.

تذکره

جعفرِ فیلم دختر لُر

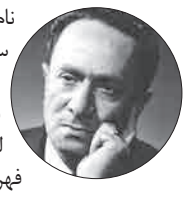

نام عبدالحسین سپنتا به تاریخ سینمای ایران گره خورده است و او به‌عنوان نویسنده و بازیگر نخستین فیلم ناطق ایرانی یعنی «دختر لر» اسم خود را برای همیشه در فهرست نخستین‌های سینمای ایران ثبت کرد. تقریبا همه سپنتا را به‌عنوان سینماگر می‌شناسند اما جالب است بدانید او دستی هم در سرودن شعر داشت و آواز را نیز به شکلی حرفه‌ای دنبال می‌کرد. حضور سپنتا در «دختر لر» به ملاقات او با اردشیر ایرانی کارگردان این فیلم در هندوستان برمی‌گشت. ایرانی در هندوستان یک کمپانی تولید فیلم داشت و تعدادی از نخستین فیلم‌های ناطق هندی را تهیه و تولید کرده بود. آشنایی ایرانی و سپنتا به اخذ تصمیم برای ساختن نخستین فیلم ناطق ایرانی منجر شد. این میان به دلیل سختی پیدا کردن یک هنرپیشه زن نهایتا همسر یکی از کارمندان اردشیر ایرانی در هند به اسم روح‌انگیز سامی‌نژاد می‌پذیرد که در این فیلم نقش گلنار را در برابر سپنتا (جعفر) بازی کند. ۱۲۰ سال پیش در چهارم خرداد ۱۲۷۸ خورشیدی، عبدالحسین سپنتا از نخستین فیلمنامه‌نویس‌ها و بازیگرهای سینمای ایران در تهران به دنیا آمد.

فوکوس

تزار نیکلای دوم در کنار همسر و دخترانش - ۱۹۱۵

۱۲۳ سال پیش در چنین روزی، برابر ۲۶ می ۱۸۹۶ میلادی، نیکلای الکساندروویچ رومانوف، معروف به تزار نیکلای دوم، بر تخت سلطنت روسیه نشست. نیکلای دوم آخرین تزار و به نوعی پل گذار روسیه از امپراتوری تزاری به اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی بود. او بعد از ۲۳ سال سلطنت طی انقلاب بلشویکی ۱۹۱۷ از سلطنت خلع و کمتر از یک سال بعد به همراه خانواده‌اش - همسر، ۴ دختر و یک پسر - تیرباران شد.

فرجام

اولین و آخرین پادشاه لیبی

نام لیبی تقریبا همه را یاد معمر قذافی می‌اندازد، اما لیبی چهره‌های دیگری نیز دارد که یکی از سرشناس‌ترین آنها بی‌شک عمر مختار، رهبر مبارزات این کشور بر ضد استعمار ایتالیاست. بعد از عمر مختار نیز می‌توان به محمد ادریس سنوسی، نخستین و آخرین پادشاه لیبی اشاره کرد که ۳۶سال پیش در بیست‌وپنجم‌می ۱۹۸۳ میلادی، در قاهره درگذشت. سنوسی با این که عاقبت خوشی نداشت، اما نامش به‌عنوان سرسلسله و همچنین خاتمه حکومت پادشاهی لیبی برای همیشه در تاریخ ثبت شد. او پس از این که لیبی استقلال خود را از ایتالیا به دست آورد، با عنوان ملک ادریس یکم در این کشور تاج‌گذاری کرد و به مدت ۱۰ سال در این کشور حکم راند. فساد اداری و صرف‌شدن عمده ثروت به دست آمده از فروش نفت برای امور خانواده سلطنتی اعتراضات گسترده مردم عمدتا فقیر لیبی را در پی داشت. نهایتا هنگامی که سنوسی برای معالجه در خارج از ترکیه به سر می‌برد، فرماندهان نظامی با رهبری معمر قذافی او را از قدرت خلع کرده و در لیبی حکومت جمهوری برقرار شد.

دژاوو

عربستان و التماس کمک

در حالی که این روزها تجاوز نظامی عربستان و ائتلاف سعودی به یمن چهارمین سال خود را پشت سر می‌گذارد، به نظر می‌رسد نه‌تنها پیشرفتی در اهداف بنیان‌گذاران این ائتلاف حاصل نشده است که جنگ یمن می‌رود به غیرقابل بازگشت‌ترین، اعتبارسوزترین و البته پرهزینه‌ترین درگیری سیاسی و نظامی که آل‌سعود از لحظه تشکیل عربستان با آن مواجه بوده، تبدیل شود. اخباری که از استیصال ملک سلمان و درخواست او از دونالد ترامپ برای مداخله مستقیم ایالات متحده در جنگ یمن به گوش می‌رسد، بیانگر این است که عربستان همچون آمریکای دهه ۶۰ که جنگ ویتنام را تنها از سر کم نیاوردن و بی‌آبرویی ادامه می‌داد، بشدت منتظر کسی است که دست او را گرفته و با حفظ احترام از یمن خارج کند.

پیشی گرفتن هزینه از فایده در جنگ یمن

این میان چیزی که بیش از هر چیز عربستان و دیگر سرمایه‌گذار عمده ائتلاف سعودی یعنی امارات متحده عربی را آزار می‌دهد، به دست آمدن سودی ناچیز در برابر آورده و هزینه‌کردی هنگفت است. حمله هفته گذشته کمیته‌های مردمی یمن به خطوط نفتی شرکت نفتی آرامکو آن هم تنها به کمک تعدادی پهپاد نه‌چندان استراتژیک مشخص کرد

که زمین بازی در جنگ یمن به سرعت در حال تغییر است. کشته شدن سربازان مزدور سودانی در مصاف با انصارالله، همچنین حمله به تعدادی پاسگاه در مرز یمن و عربستان را می‌توان یک شکست برای ائتلاف سعودی تلقی کرد. این میان حتی هدف قرار گرفتن موشک‌های بالستیک

انصارالله توسط سیستم‌های ضدموشک و در آسمان مهمترین شهرهای عربستان، به‌رغم تاثیر روانی نامطلوب آن، برای سعودی‌ها قابل تحمل‌تر بود، تا حملات اخیر که شریان حیاتی عربستان یعنی خطوط انتقال نفت را هدف خود قرار داده‌اند.

پول سعودی‌ها و خون آمریکایی‌ها

آیا آمریکا به شکل مستقیم وارد جنگ یمن خواهد شد؟ درواقع ایالات متحده هم‌اکنون نیز در این جنگ نابرابر در قالب کمک‌های لجستیکی و اطلاعاتی مشارکت دارد. اما مشارکت مستقیم که مستلزم بمباران، پیاده‌کردن نیرو و نهایتا اشغال شهرهاست، خوابی است که بعید به نظر می‌رسد دونالد ترامپ تمایلی به تعبیر آن برای ملک سلمان داشته باشد. زمانی نه‌چندان دور وقتی جرج بوش پسر تصمیم به فتح افغانستان گرفت، عمده‌ترین انتقادی که به او می‌شد، برابر نبودن هزینه و فایده این حمله بود. کنایه «شلیک موشک‌های یک‌میلیون دلاری برای نابودکردن کپرهای یک دلاری!» دقیقا از زمان جنگ افغانستان باب شد و در هیأت حاکمه فعلی آمریکا احتمالا دونالد ترامپ بهتر از هر کس دیگری معنی این کنایه را می‌داند. بر فرض که آل‌سعود برخلاف جنگ پرهزینه افغانستان، پول موشک‌های گرانقیمت آمریکایی را نقدا حساب کند، اما آیا بهای خون سربازان آمریکایی که می‌تواند باعث واژگونی صندوق‌های رأی در انتخابات آینده شود را نیز می‌تواند پرداخت کند؟ جواب این سوال منفی است و رئیس‌جمهوری آمریکا هم این را می‌داند.

معما

آغاز عصر نفت در خاورمیانه

۱۱۱سال پیش در چنین روزی، برابر ۵ خرداد ۱۲۸۷ خورشیدی (۲۶ می ۱۹۰۸ میلادی) نخستین چاه نفت خاورمیانه که بعدها نام «چاه شماره یک» بر آن گذاشته شد در مسجدسلیمان به نفت رسید. این کشف نگاه امپراتوری بریتانیا را بیش از پیش متوجه ایران کرد و این میان تاجر انگلیسی ویلیام ناکس دارسی، به نوعی نقش پل را برای ورود کشور متبوع خود به عرصه صنعت نفت ایران بازی کرد. درواقع دارسی ضمن کسب سود شخصی، منافع پادشاهی بریتانیا را نیز در بهره‌گیری از خوان گسترده‌ای که به واسطه این کشف جدید در خاورمیانه پهن شده بود لحاظ داشت، اما این که پای او چگونه به ایران باز شد خود داستانی جدا و مفصل دارد.

ویلیام ناکس دارسی خوش‌شانس

در زندگی‌نامه دارسی چنین آمده است که او پس از مهاجرت خانواده‌اش به استرالیا، تحصیلات خود را در رشته حقوق به پایان برد و قصد داشت وارد حرفه پدر خود یعنی وکالت شود، اما ازدواج با دختر یک مهندس معدن زندگی‌اش را به کلی دگرگون کرد. دارسی پس از ازدواج به کشف معدن علاقه‌مند شد و این علاقه سرمایه‌گذاری او در یک معدن سنگ آهن را پی داشت. از خوش‌شانسی داماد جوان، معدن سنگ آهن فوق در برخی لایه‌ها به رگه‌های طلا رسید و دارسی که سهامدار عمده معدن سنگ‌آهن بود، طی مدتی کوتاه به سودی عظیم دست یافت. او پس از فروش سهام خود با ثروتی هنگفت به انگلستان بازگشت و این در حالی بود که ۳۳سال بیشتر نداشت. درسال ۱۹۰۰ میلادی بود که ویلیام ناکس دارسی متوجه خاورمیانه و جالب‌ترین کشور منطقه یعنی ایران شد. تب کشف نفت در جهان بالا گرفته بود و دارسی که اینک ۵۰ سالگی را پشت سر می‌گذاشت تصمیم گرفته بود شانس خود را در سرزمین پارس آزمایش کند.

کشف امید در عمق ۶۰۰ متری زمین

عاقبت قرارداد اکتشاف درسال ۱۹۰۰ میلادی بین آنتوان کتابچی‌خان رئیس ارمنی گمرکات - در زمان حکومت مظفرالدین شاه قاجار - و ویلیام ناکس دارسی امضا شد، با این قید که در صورت کشف نفت به مدت ۶۰سال امتیاز استخراج در اختیار دارسی بوده و او سالانه ۱۶ درصد از سود شرکت را به حساب دولت ایران واریز کند. دارسی تاسال ۱۹۰۳ میلادی چیزی در حدود ۵۰۰هزار پوند در ایران سرمایه‌گذاری کرده بود بدون این که حتی یک قطره نفت به دست بیاورد. با ته کشیدن منابع، او شرکت نفت برمه را نیز در منافع این اکتشاف سهیم کرد و بالاخره ۸سال پس از امضای قرارداد و در حالی که دارسی ورشکست شده و عملیات می‌رفت که برای همیشه متوقف شود، چاه حفر شده در مسجد سلیمان در عمق ۶۰۰ متری به نفت رسید تا عصر نفت در خاورمیانه از ایران آغاز شود. پس از این کشف، دارسی با تأسیس شرکت نفت ایران و انگلیس که بعدها نام بریتیش پترولیوم به خود گرفت، عملیات استخراج را به شکلی جدی آغاز کرد.

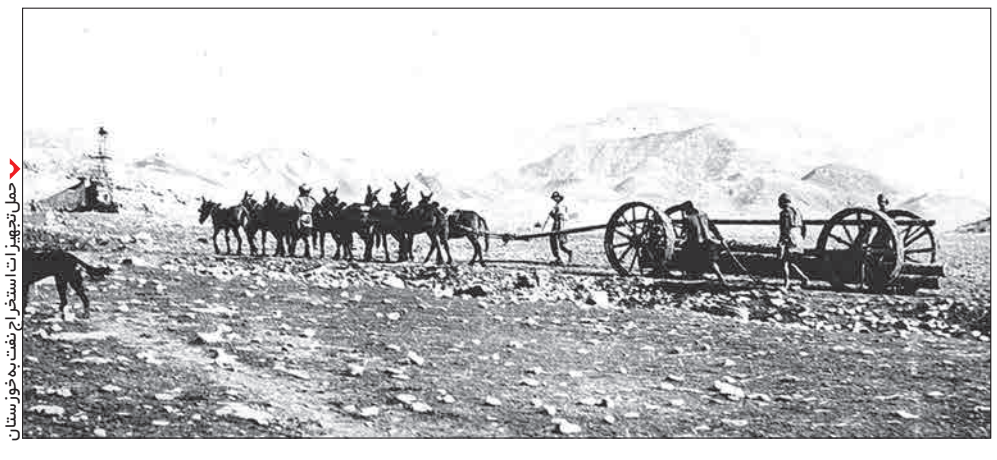

حمل تجهیزات استخراج نفت به خوزستان

جدول شماره ۱۷۰۳

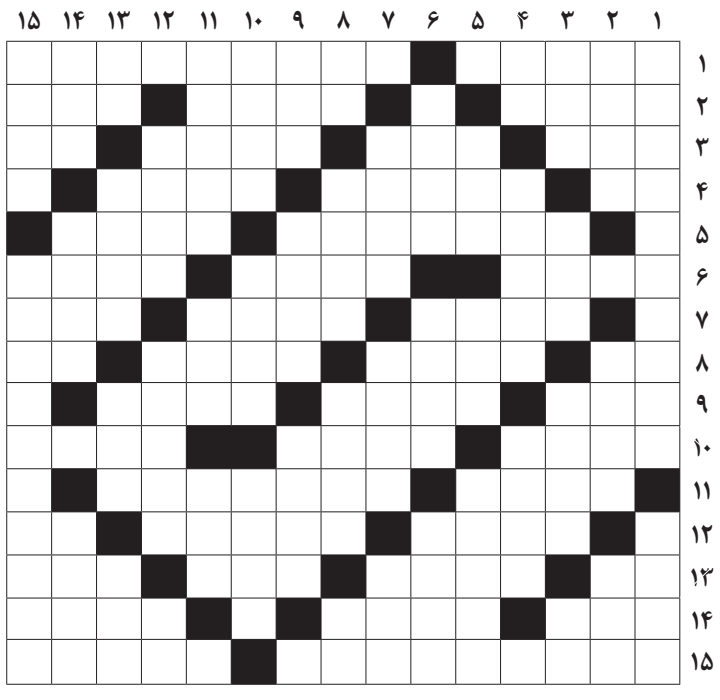

افقی

۱- برابر باهزار ماه است و سرنوشت یک‌سال همه ما در آن شب مشخص می‌شود- رسول گرامی اسلام می‌فرماید این دو قرین یکدیگرند؛ اگر یکی از این دو برود دیگری نیز خواهد رفت
۲- تکیه کلام درویش- بهشت- از دعاهای پرارزش ماه رمضان
۳- قرارگاه- از فرزندان نوح- صفحه‌آرایی- خون
۴- جاو زمین آذری- چشم به راه- حی
۵- پادشاه زمان اصحاب کهف- پایتخت کره جنوبی
۶- گرو بستن- کشور آسیاب‌های بادی- جلشین
۷- شرط‌بندی- یورش- سود حرام
۸- مایه حیات- هریسه- از آلات موسیقی قدیمی- تیرپیکاندار
۹- مادربزرگ- وجد، سرور- گرفتگی زبان
۱۰- دستی که باید به سوی نیازمندان بلند شود- دردناک- از ادویه‌جات
۱۱- گاز کمیاب- نوعی موشک زمین به زمین
۱۲- بلندترین تیغه کوه- از ورزش‌های آبی- ضمیرغایب
۱۳- غوزه پنبه- دیکته- دیباو حریر- آسمان
۱۴- از جبهه‌های جنگ تحمیلی- پسندیده و مطلوب- نوعی مار سمی خطرناک
۱۵- خون‌شناسی- یغما

عمودی

۱- کموتراپی- محل خلافت امام علی(ع)
۲- زیارت عاشورا از ناحیه این امام صادر شد- سرانگشتان- خندق‌بلا
۳- پیش از آشتی- حیوان اهلی- شهری در آذربایجان شرقی- علامت جمع
۴- نخستین نت- سرپوش زنانه- ایالتی در آمریکا
۵- برادر شیعه- فرشته- غذای مجردی
۶- لکنت زبان- اشاره- صدای جوشیدن آب
۷- نرخ و ارزش کالا- صاحب- حضرت حوا در فرهنگ انگلیسی
۸- دریا- فرزند به زبان کردی- خوشگذران- قهوه‌ای روشن
۹- طایفه- لقب سلطان محمد خوارزمشاه- پارچه روبالشی
۱۰- شهری روی آب ایتالیا- مضاعف و دوبرابر- زین و برگ اسب
۱۱- پیش پرداخت- شیر اول زائو- شادمانی
۱۲- دینداری- گل زیبای بهاری- یک و یک
۱۳- فلز سرخ- صدای فروریختن سقف یا بنا- خروس مازنی- مقابل حضر
۱۴- از غزوات پیامبر(ص)- کشور بحرانی شمال آفریقا- روده‌ها
۱۵- پرده گوش- از القاب امام موسی کاظم(ع)
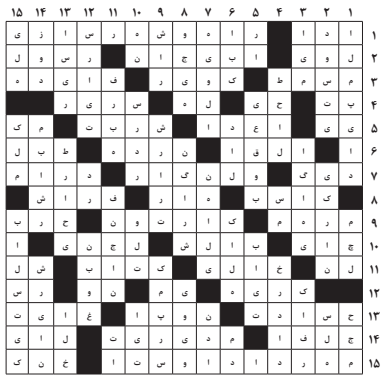
حل جدول شماره ۱۷۰۲